

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

Министерство образования и науки Республики Татарстан

Исполнительный комитет Альметьевского муниципального района

МБОУ “Новокашировская СОШ”

РАССМОТРЕНО
Руководитель ШМО

А.И.Шайхулова
Протокол №1
От “31” 08 2023 г.

СОГЛАСОВАНО
Зам. по УР

Л.Г.Насыбуллина
Протокол №1
От “31” 08 2023 г.

УТВЕРЖДЕНО
Директор школы

Л.Р.Ризатдинова
Приказ № 69
От “31” 08 2023 г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

Учебного предмета “ Родной (татарский) язык”

для обучающихся 5-9 классов

ПОЯСНИТЕЛЬНАЯ ЗАПИСКА

ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК»

Учебный предмет «Родной (татарский) язык» входит в предметную область «Родной язык и родная литература» учебного плана образовательных организаций основного общего образования.

Учебный предмет «Родной (татарский) язык» является одним из основных элементов образовательной системы основного общего образования, формирующим компетенции в сфере татарской языковой культуры. Его включенность в общую систему обеспечивается содержательными связями с другими учебными предметами гуманитарного цикла, особенно с учебным предметом

«Родная (татарская) литература».

Используемые учебные тексты, предлагаемая тематика речи на татарском языке имеют патриотическую, гражданственную, морально-этическую воспитательную направленность, вносят свой вклад в приобщение школьников к национальной культуре. Все это в конечном итоге обеспечивает формирование личностных качеств, соответствующих национальным и общечеловеческим ценностям.

Кроме того, системно-деятельностный подход выдвигает требование обеспечения преемственности курсов татарского языка основной и начальной школы.

ПЛАНИРУЕМЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ ИЗУЧЕНИЯ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА

Результатом освоения учебного курса по татарскому языку (5-9 классы) являются

1) Личностные результаты:

- понимание татарского языка как одной из основных национально-культурных ценностей татарского народа, определяющей роли родного языка в развитии интеллектуальных, творческих способностей и моральных качеств личности; его значения в процессе получения школьного образования;
- осознание эстетической ценности татарского языка; уважительное отношение к родному языку, гордость за него; потребность сохранить чистоту татарского языка как явления национальной культуры; стремление к речевому самосовершенствованию;
- достаточный объем словарного запаса и усвоенных грамматических средств для свободного выражения мыслей и чувств в процессе речевого общения; способность к самооценке на основе наблюдения за собственной речью.

2) Метапредметные результаты:

- владение всеми видами речевой деятельности;
- адекватное понимание информации устного и письменного сообщения;
- владение разными видами чтения;
- адекватное восприятие на слух текстов разных стилей и жанров;
- способность извлекать информацию из разных источников, включая средства массовой информации, компакт-диски учебного назначения, ресурсы Интернета; умение свободно пользоваться словарями различных типов, справочной литературой;

- овладение приемами отбора и систематизации материала на определенную тему; умение вести самостоятельный поиск информации, ее анализ и отбор;
- умение сопоставлять и сравнивать речевые высказывания с точки зрения их содержания, стилистических особенностей и использованных языковых средств;
- способность определять цели предстоящей учебной деятельности (индивидуальной и коллективной), последовательность действий, а также оценивать достигнутые результаты и адекватно формулировать их в устной и письменной форме;
- умение воспроизводить прослушанный или прочитанный текст с разной степенью свернутости;
- умение создавать устные и письменные тексты разных типов, стилей речи и жанров с учетом замысла, адресата и ситуации общения;
- способность свободно, правильно излагать свои мысли в устной и письменной форме;
- владение разными видами монолога и диалога;
- соблюдение в практике речевого общения основных орфоэпических, лексических, грамматических, стилистических норм современного татарского литературного языка; соблюдение основных правил орфографии и пунктуации в процессе письменного общения;
- способность участвовать в речевом общении, соблюдая нормы речевого этикета;
- способность оценивать свою речь с точки зрения ее содержания, языкового оформления; умение находить грамматические и речевые ошибки, недочеты, исправлять их; совершенствовать и редактировать собственные тексты;
- умение выступать перед аудиторией сверстников с небольшими сообщениями, докладами;
- применение приобретенных знаний, умений и навыков в повседневной жизни; способность использовать родной язык как средство получения знаний по другим учебным предметам, применять полученные знания, умения и навыки анализа языковых явлений на межпредметном уровне (на уроках иностранного языка, литературы и др.);
- коммуникативно-целесообразное взаимодействие с окружающими людьми в процессе речевого общения, совместного выполнения какой-либо задачи, участия в спорах, обсуждениях; овладение национально-культурными нормами речевого поведения в различных ситуациях формального и неформального межличностного и межкультурного общения.

3) Предметные результаты:

- представление об основных функциях языка, о роли татарского языка как национального языка татарского народа, как государственного языка Республики Татарстан, о связи языка и культуры народа, о роли родного языка в жизни человека и общества;
- понимание места родного языка в системе гуманитарных наук и его роли в образовании в целом;
- усвоение основ научных знаний о родном языке; понимание взаимосвязи его уровней и единиц;
- освоение базовых понятий лингвистики: лингвистика и ее основные разделы; язык и речь, речевое общение, речь устная и письменная; монолог, диалог и их виды; ситуация речевого общения; разговорная речь, научный, публицистический, официально-деловой стили, язык художественной литературы; жанры научного, публицистического, официально-делового;
- стилей и разговорной речи; функционально-смысловые типы речи (повествование, описание, рассуждение); текст, типы текста; основные единицы языка, их признаки и особенности употребления в речи;

- овладение основными стилистическими ресурсами лексики и фразеологии татарского языка, основными нормами татарского литературного языка (орфоэпическими, лексическими, грамматическими, орфографическими, пунктуационными), нормами речевого этикета; использование их в своей речевой практике при создании устных и письменных высказываний;
- опознавание и анализ основных единиц языка, грамматических категорий языка, уместное употребление языковых единиц адекватно ситуации речевого общения;
- проведение различных видов анализа слова (фонетического, морфемного, словообразовательного, лексического, морфологического), синтаксического анализа словосочетания и предложения, многоаспектного анализа с точки зрения его основных признаков и структуры, принадлежности к определенным функциональным разновидностям языка, особенностей языкового оформления, использования выразительных средств языка;
- понимание коммуникативно-эстетических возможностей лексической и грамматической синонимии и использование их в собственной речевой практике;
- осознание эстетической функции татарского языка, способность оценивать эстетическую сторону речевого высказывания при анализе текстов художественной литературы.

МЕСТО УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА «РОДНОЙ (ТАТАРСКИЙ) ЯЗЫК» В УЧЕБНОМ ПЛАНЕ

В соответствии с ФГОС ООО учебный предмет «Родной язык» входит в предметную область «Родной язык и родная литература» и является обязательным для изучения.

В 5 классе количество учебных часов, выделяемых на изучение предмета «Родной (татарский) язык», – 3 часа в неделю, что составляет 102 часов.

СОДЕРЖАНИЕ УЧЕБНОГО ПРЕДМЕТА

Речевая деятельность и культура речи

Устная и письменная речь. Диалогическая и монологическая речь. Работа с текстом.

Фонетика, графика

Закон сингармонизма. Согласные звуки. Гласные звуки. Слог. Типы слогов. Ударение. Интонация. Фонетический анализ. Органы речи.

Орфоэпия

Понятие об орфоэпии татарского языка.

Лексикология

Лексическое значение слова. Профессиональная лексика. Синонимы. Антонимы. Омонимы. Устаревшие слова. Историзмы. Заимствованные слова. Неологизмы. Фразеологизмы.

Морфемика и словообразование

Корень слова. Аффиксы. Основа. Способы словообразования в татарском языке.

Морфология

Части речи. Имя существительное. Имя прилагательное. Местоимение. Имя числительное. Глагол. Категория времени. Глаголы настоящего времени. Глаголы прошедшего времени. Глаголы будущего времени. Вспомогательные глаголы. Наречие. Послелог и послеложные слова. Частицы.

Союзы. Сочинительные союзы.

Синтаксис

Главные члены предложения. Однородные члены предложения. Второстепенные члены предложения. Распространенное и нераспространенное предложение. Способы выражения подлежащего и сказуемого.

Календарь -тематик план

(5 класс дәреслек Ч.М.Харисов, Н.В.Максимов, Р.Р.Сайфетдинов)

№ п/п	Тема урока	Количество часов
1.	Речь устная и письменная, монологическая и диалогическая	1
2.	Сочинение – рассуждение “Один день лета”/Хикәяләү төрендәге сочинение «Жәйнең бер көне»/	1
3.	Язык - самое важное средство общения народов /Тел ул – халыкларның иң әһәмиятле аралашу чарасы/	1
4.	Речевые формулы приветствия, прощания, просьбы, благодарности.	1
5.	Речевые формулы приветствия, прощания, просьбы, благодарности.	1
6.	Входная контрольная работа Диктант с грамматическими заданиями “Татарстан” /Кереш контроль эш: грамматик биремле контроль диктант «Татарстан»	1
7.	Понятие о фонетике, орфоэпии и орфографии . Органы речи/Фонетика, орфоэпия һәм орфография турында төшенчә. Сөйләм органнары/	1
8.	Согласные и гласные звуки /Сузык һәм тартык авазлар/	1
9.	Таблица согласных и гласных букв /Сузык һәм тартык авазлар таблицасы/	1
10.	Слог и ударение /Ижек һәм басым/	1
11.	Дифтонг /Дифтонглар/	1
12.	Закон сингармонизма /Сингармонизм законы/	1
13.	Небный сингармонизм /Сингармонизм законы :рәт гармониясе/	1
14.	Губной сингармонизм /Сингармонизм законы: ирен гармониясе/	1
15.	Согласные звуки [к], [г] , [кь], [гь] / [к], [г] , [кь], [гь] тартыклары/	1
16.	Правописание звуков [кь], [гь] / [кь], [гь] авазларының язуда бирелеше/	1
17.	Согласные звуки [һ], [х] / [һ], [х] тартыклары./	1

18.	Тестирование	1
19.	Согласные звуки [н] , [ң] . /[н] , [ң] тартыклары.	1
20	Сүзлек диктанты./Словарный диктант	1
21.	Согласные звуки [w][в]. Употребление согласных звуков/ [w][в] тартыклары/	1
22.	Деловые бумаги: /Эш кәгазьләре: мәкалә язу/	1
23.	Сөйләмдә аваз үзгәрешләре	1
24.	Правописание букв согласных Е, ё, ю, я /Е, ё, ю, я хәрефләр- ренәң дәрәс язлышы	1
25	Согласные буквы. Правописание букв Ъ и Ь /ь һәм ъ хәрефләр- ренәң дәрәс язлышы	1
26	Повторение. /Фонетика, орфоэпия һәм орфография бүлекләрен кабатлау	1
27	Фонетический анализ слов /Сүзләргә фонетик анализ	1
28	Р.Р.Контроль изложение /Бәйләнешле сөйләм үстөрү. Контроль изложение	1

29.	Повторение. /Фонетика, орфоэпия һәм орфография бүлекләрен кабатлау	1
30.	Проектная работа	1
31.	Лексикология. Понятие о лексике и лексикологии Лексическое значение слова /Лексикология һәм сөйләм культураны турында төшенчә. Сүзнең мәгънәсе./	1
32.	Однозначные и многозначные слова /Бер һәм күп мәгънәле сүзләр/	1
33.	Прямой и переносный смысл слов /Сүзләренң туры һәм күчерелмә мәгънәләре ,паронимнар/	1
34.	Омонимы и их виды /Омонимнар, омонимнарның төрләре/	1
35.	Словарный диктант	1
36.	Синонимы /Синонимнар/	1
37.	Антонимы и их виды» /Антонимнар,аларның төрләре/	1
38.	Фразеологические обороты /Фразеологик әйтелмәләр/	1
39.	Словарный состав татарского языка /Татар теленң сүзлек составы/	1
40.	Р.Р. Деловые бумаги : письмо /Бәйләнешле сөйләм үстерү. Эш кәгазьләре: хат язү/	1
41.	Заимствования . Общефранцузские и заимствованные слова. Группы татарских слов /Алынмалар. Гомумтөрки сүзләр, гарәп, фарсы, рус теленнән,рус теле аша башка телләрдән алынган сүзләр. Сайланма диктант/	1
42.	Словарный состав татарского языка в области употребления. Общеупотребительные, диалектизмы, профессионализмы /Татар теленң кулланылыш өлкәсе ягыннан сүзлек составы: гомумхалык сүзләре,әдәби тел сүзләре, диалекталь сүзләр,атамалар(терминнар), этимология/	1
43.	Словарный состав татарского языка по способу активности. Устаревшие слова,, историзмы./Татар теленң кулланылыш дәрәжәсе ягыннан сүзлек составы.	1
44.	Словари и особенности их использования /Сүзлекләр һәм алардан файдалану үзенчәлекләре/	1
45.	Словарный диктант	1
46.	Повторение пройденного по разделу лексикология /Лексикология бүлеген гомумиләштереп кабатлау/	1
47.	Лексический анализ слова /Сүзгә лексик анализ/	1
48.	Морфология. Части речи /Сүз төркемнәре/	1
49.	Имя существительное. Собственные имена существительные, нарицательные имена /Исем. Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр/	1
50.	Конкретные и абстрактные имя существительное /Конкрет һәм абстракт мәгънәле исемнәр/	1
51.	Множественное числа существительных /Исемнәрнең берлек һәм күплек төре/	1
52.	Склонение имен существительных по падежам /Исемнәрнең килеш белән төрләнеше/	1

53	Повторение имен существительных	
54	Местоимение /Алмашлык. /	1
55	Склонение местоимений по падежам/ Зат алмашлыкларының килеш белән төрләнеше/	1
56	Склонение указательных местоимений по падежам	1
57	Сүзлек диктанты	1
58.	Работа над ошибками . Имя числительное . Образование имен числительных /Хаталар өстендә эш. Сан. Саннарның төзелеш ягыннан төрләрә/	1
59.	Сан.Тәртип саннары.Склонение количественных числительных по падежам	1
60	Правописание и способы образования числительных.Саннарның ясалышы	1
61.	Имя прилагательное /Сыйфат /	1
62	Степени имен прилагательных.Сыйфат дәрәжэләрә	1
63	Сыйфатларның ясалышы	1
64.	Синонимы и антонимы прилагательных /Синоним һәм антоним сыйфатлар/	1
65.	Сочинение “Туган авылым”	1
66.	Работа над ошибками /Хаталарны төзәтү өстендә эш/	1
67.	Общее понятие о глаголе /Фигыль һәм аның мәгънэләрә/	1
68.	Положительные и отрицательные аспекты глагола /Фигыльләрнең барлык һәм юклык формасы/	1
69.	Повелительное наклонение/Боерык фигыль/	1
70.	Условное наклонение /Шарт фигыль/	1
71.	Изъявительное наклонение .Времена глагола/ Хикяя фигыль, аның заман формалары/	1
72.	Ударение глагола /Фигыльләрдә басым/	1
73	Вспомогательные глаголы.Ярдәмче фигыльләр	1
74	Фигыль темасын кабатлау.Морфологик анализ.Проект эше	1
75.	Наречие./Рәвеш .Антоним рәвешләр/	1
76	Разряды наречий (места,времени) Вақыт рәвешләрә	1
77	Разряды наречий (места,времени) Урын рәвешләрә	1
78	Разряды наречий.Сәбәп-максат рәвешә	1
79	Послеслоги,послеложные слова	1
80	Частицы.СоюзыПравописание	1

81	Повторение части речи/Сүз төркөмнәрен гомумиләштереп кабатлау/	1
82	Тестирование	1
83	Общее понятие о синтаксисе и пунктуации. Понятие о предложении. /Синтаксис һәм пунктуация турында төшенчә. Жөмлә/	1
84	Разновидности предложения .Повествовательное предложение /Әйтү максаты алынган жөмлә төрләре. Хикәя жөмлә/	1
85	Вопросительное предложение /Сорау жөмлә/	1
86	Повелительное предложение /Боерык жөмлә/	1
87	Восклицательное предложение /Тойгылы жөмлә/	1
88	Р.Р. Миниатюрное изложение “Какой хороший” /Бәйләнешле сөйләм үстерү. Миниатюр изложение («Нинди әйбәт!»)/	1
89	Работа над ошибками. Интонация и пунктуация /Хаталар өстендә эш Интонация һәм тыныш билгеләре,	1
90	Главные члены предложения. Нераспространенное предложение /Жөмләнең баш кисәкләре. Жыйнак жөмлә/	1
91	Простое и сложное предложение /Гади һәм кушма жөмлә/	1
92	Работа над ошибками. Второстепенные члены предложения . Распространенное предложение //Хаталарны төзәтү өстендә эш Иярчен кисәкләр. Жәенке жөмлә	1
93	Определение / Аергыч/	1
94	Дополнение /Тәмамлык/	1
95	Обстоятельство. /Хәл./	1
96	Повторение члены предложений	1
97	Словосочетание /Сүзтезмә/	1
98	Однородные члены предложения /Жөмләнең тиндәш кисәкләре:тиндәш ияләр, хәбәрләр, аергычлар,тәмамлыклар,хәлләр/	1
99	Знаки припенания и союзы между однородными членами предложения. /Тиндәш кисәкләр янында тыныш билгеләре ,теркәгечләр/	1
100	Промежуточная аттестация.Контрольный диктант	1
101	Повторение пройденного материала /Ел буена үткәннәре гомумиләштереп кабатлау./	1
102	Йогаклау. Итог.	1

Календарь-тематик план
(6 класс дәреслек Р.Г.Хасаншина)

№	Дәрес темасы	Сәг. саны
1	Татар әдәби теле һәм матур әдәбият теле турында әңгәмә. Понятие о татарском литературном языке и культуре речи.	1
2.	Жөмләнең баш кисәкләре. Главные члены предложения.	1
3.	Жөмләнең иярчен кисәкләре. Второстепенные члены предложения.	1
4.	Ясалышы ягыннан сүз төрләре.Виды слов по образованию.	1
5.	Жөмлә кисәкләре буенча мөстәкыйль эш.Самостоятельная работа .	
6.	Морфология турында төшенчә. Сүз төркемнәре.Морфология. Части речи.	1
7.	Диктант “Урманнарны саклагыз!”	1
8	Хаталар өстендә эш. Сүз төркемнәре моделен төзү Работа над ошибками. Создание модели части речи.	1
9	Сүз төркеме буларак исем. Ялгызлык һәм уртаклык исемнәр.Имя существительное. Имена собственные и нарицательные.	1
10	Сүз төркеме буларак исем. Исемнең берлек һәм күплек төре	1
11	Исемнәрнең килеш белән төрләнеше.Склонение имен существительных по падежам.	1
12	Исемнәрнең килеш белән төрләнешен кабатлау.Повторение склонение имен существительных по падежам.	1
13.	Сочинение.”Кешене хезмәт бизи.”	1
14.	Исемнәрнең тартым белән төрләнеше.Изменение имен существительных по лицам.	1

15	Тартымлы исемнәрнең килеш белән төрләнеше.Изменение имен существительных по лицам,по падежам.	1
16	Тартымлы исемнәрнең килеш белән төрләнешен кабатлау.Повторени изменение имен существительных по лицам, по падежам.	1
17.	Сан, тартым һәм килеш кушымчаларын куллануда стилистик төрлелек.	1
18	Исемнәрнең ясалышы. Исемнәрнең сүз ясагыч кушымчалар ялгау юлы, кушу ысулы белән ясалышы. Правописание, образование имен существительных.	1
19	Синоним һәм антоним исемнәр. Имена существительные: синонимы, антонимы.	1
20	Исемнәрнең жөмлэдә кулланышы	1
21.	Исемгә морфологик анализ. Морфологический разбор имен существительных.	1
22.	Исемнәрне гомумиләштереп йомгаклау.Работа над ошибками.Обобщение имен существительных.	1
23	Контроль диктант. Контрольный диктант	2
24-25.	Изложение “Урманны сакларга кирәк.”	1
26.	Фигыль турында төшенчә. Фигыльнең башлангыч формасы, барлык-юклык төре.Глагол, как самостоятельная часть речи. Основа глагола.	1
27.	Фигыльләрнең зат-сан белән төрләнеше. Спряжение глаголов.	1
28.	Фигыльләрнең ясалыш ягыннан төрләре. Образование глаголов.	1
29.	Фигыль юнәлешләре. Направления глагола.	1
30.	Фигыль юнәлешләре. Направления глагола	1
31.	Фигыль юнәлешләре. Направления глагола	1
32.	Контроль диктант “Тамчылар.”	1
33.	Фигыль төркемчәләре турында гомуми төшенчә. Затланышлы фигыльләр. Боерык фигыль, аның мәгънәсе,зат-сан белән төрләнеше. Наклонения глаголов. Повелительное наклонение	1

34.	Боерык фигыльдә басым.	1
35.	Хикәя фигыль,аның заманнары. Хәзерге заман хикәя фигыльләр аларның зат-сан белән төрләнеше. Время у глаголов. Изъявительное наклонение настоящего времени.Изъявительное наклонение настоящего времени.	1
36.	Туган як табигате турында сочинение-хикәя язу. Р.Р. Описание природы	1
37.	Фигыльләрнең семантик, синтаксик функцияләре. Үткән заман хикәя фигыльләр, аларның мәгънәләре, формалары.Глаголы прошедшего времени изъявительного наклонения.	1
38.	Үткән заман хикәя фигыльнең зат-сан белән төрләнеше. Аналитик үткән заман формасындагы хикәя фигыльләр	1
39.	Киләчәк заман хикәя фигыльләр, аларның мәгънәләре, формалары. Киләчәк заман хикәя фигыльнең зат сан белән төрләнеше. Глаголы прошедшего времени изъявительного наклонения.	1
40.	Шарт фигыль, аның мәгънәсе, формалары, зат-сан белән төрләнеше. Шарт фигыльнең жөмләдә кулланылышы. Условное наклонение	1
41.	Затланышсыз фигыль формалары.Сыйфат фигыль, аның мәгънәсе. Безличные глаголы. Причастие	1
42.	Сыйфат фигыльнең заман формалары. Формы причастия	1
43.	Сыйфат фигыльнең хикәя фигыль белән аваздашлыгы.	1
44.	Сыйфат фигыльгә морфологик анализ ясау.Морфологический разбор причастия	1
45.	Синоним һәм антоним фигыльләр.Глаголы синонимы и антонимы.	1
46.	Изложение. “Карлыгач, карчык һәм мин.”	1
47.	Хәл фигыль. Хәл фигыльнең төрләре. Деепричастие.Виды деепричастий.	1

48.	Хэл фигыльнең кулланылышы һәм дәрәҗәсез язылышы. Деэпричастие	1
49.	Исем фигыль турында төшенчә. Исем фигыльнең исемгә әйләнүе. Вид глагола (исем фигыль) Переход в имя существительное	1
50.	Инфинитив, аның жөмләдә кулланылышы һәм дәрәҗәсез язылышы. Неопределенная форма глагола. Возвратные и невозвратные.	1
51.	Контроль диктант. “Кышкы гүзәллек.”	1
52.	Ярдәмчә фигыльләр. Ярдәмчә фигыльләрнең жөмләдә кулланылышы. Вспомогательные глаголы.	1
53.	Мөстәкыйль фигыльләр. Мөстәкыйль фигыльләрнең ярдәмчә фигыль ролендә кулланылуы. Самостоятельные глаголы. Переход самостоятельных глаголов во вспомогательные	1
54.	<i>Фигыльләрне морфемаларга бүлү.</i> Фигыльләрнең ясалыш ягыннан төрләрә.	1
55.	Фигыльләрнең жөмләдә кулланылышы. Употреление глаголов в предложениях.	1
56.	Изложение язу. “Көчле нәфрәт.”	1
57.	Хаталар өстенлә эш. Фигыль формаларын тексттан табу. Работа над ошибками.	1
58.	Фигыльләрне гомумиләштереп кабатлау. Фигыльгә морфологик анализ ясау. Повторение глаголов. Морфологический анализ глагола.	1
59.	Сыйфат. Сыйфат дәрәҗәләре. Лексико-грамматик мәгънәләре, морфологик һәм синтаксик билгеләре. Имя прилагательное как часть речи. Степени сравнения им. прилагат.	1
60.	Сыйфатларның ясалышы. Сыйфат ясагыч кушымчалар. Правописание и образование прилагательных.	1
61.	Синоним һәм антоним сыйфатлар. Синоним и антоним им. прил.	1
62.	Асыл һәм нисби сыйфатлар. Качественные и относительные им. Прилагательны.	1
63.	Сыйфатларның исемләшүе һәм жөмләдә кулланылышы. Сыйфатларның жөмләдә стилистик төре. Переход прилагательных в им. существительные	1
64.	Б.С.Ү.Р. Максимовның “Натюрморт” картинасы буенча тасвирлама сочинение язу. . РР. Сочинение-описание по картине “Натюрморт”	1
65.	Б.С.Ү.Р. Максимовның “Натюрморт	1

	” картинасы буенча тасвирлама сочинение язу. . РР. Сочинение-описание по картине “Натюрморт”	
66.	Сыйфатларны гомумиләштереп кабатлау. Сыйфатларга морфологик анализ ясау. Повторение им. прилагательных. Повторение прилагательного. Морфологический анализ имен пр.	1
67.	Сан турында гомуми төшенчә. Гарәп һәм рим цифрлары. Рим цифрларына кушымча ялгау. Имя числительное. Арабские и римские цифры.	1
68.	Ясалышы ягыннан сан төрләре, һәм аларның дәрәҗәсе язылышы. Имя числительное. Правописание имен числительных	1
69.	Сан төркемчәләре. Микъдар саны. Грамматические группы числительных. Количественные числительные.	1
70.	Тәртип һәм бүлем саны. Порядковые и дробные числительные.	1
71.	Чама һәм жыю саннары. Эш кәгазьләре: акт язу. Собирательные и количественные числительные. Р.р. Деловые письма: акт	1
72.	Саннарның жөмләдә кулланылышы. Роль числительных в предложении.	1
73.	Саннарны гомумиләштереп кабатлау. Обобщение пройденного.	1
74.	Саннарга морфологик анализ ясау. Морфологический анализ числительного.	1
75.	Грамматик биремле диктант. “Сарымсак.” Диктант с грамматическим заданием “Сарымсак	
76.	Хаталар өстендә эш. Работа над ошибками.	1
77.	Рәвеш турында төшенчә. Рәвешләрнең жөмләдә кулланылышы. Наречие, как самостоятельная часть речи.	1
78.	Рәвешнең ясалышы ягыннан төрләре, дәрәҗәсе язылышы. Формообразование наречий.	1
79.	Контроль изложение “Ике йөрәкле кеше”	1
80.	Рәвеш төркемчәләре. Саф рәвешләр. Охшату- чагыштыру һәм күләм-чама рәвешләре. Разряды наречий. Функция в предложении. Наречие образа действия, меры и степени.	1
81.	Вақыт, урын һәм сәбәп-максат рәвешләре. Наречия времени и места, причины и цели.	1
82.	Рәвеш дәрәҗәләре. Рәвешкә морфологик анализ ясау. Степени наречий. Морфологический анализ.	1
83.	Рәвешләрне гомумиләштереп кабатлау. Повторение наречий	1
84.	Контроль диктант язу. “Төнбоек”	1

85	Хаталар өстендә эш.Алмашлык турында гомуми төшенчә. Алмашлык төркемчәләре. Работа над ошибками. Местоимение, как самостоятельная часть речи.	1
86	Зат алмашлыклары, аларның килеш белән төрләнеше. Личные местоимения	1
87	Күрсәтү алмашлыклары, аларның килеш белән төрләнеше. Указательные местоимения. Сорау алмашлыклары. Вопросительны местоимения	1
88	Тартым алмашлыклары. Притяжательные местоимения. Тартым алмашлыклары. Притяжательные местоимения.	1
89	Тартым алмашлыклары. Притяжательные местоименияЮклык алмашлыклары. Эш кәгазьләре: расписка язу. Отрицательные местоимения. Деловые бумаги.Расписка.	1
90	Алмашлыкларның жөмлэдә кулланылышы. Алмашлыкларны гомумиләштереп кабатлау.Алмашлыкларга морфологик анализ ясау. Роль местоимений в предложении. Повторение местоимений. Морфологический анализ местоимений.	1
91	Аваз ияртемнәре турында гомуми төшенчә:аларның ясалышы,жөмлэдә кулланылышы, дәрәҗә язылышы.Самостоятельная часть речи (аваз ияртеме). Общее понятие. Роль в речи..	1
92	Аваз ияртемнәрен морфологик яктан тикшерү. Морфологический анализ.	1
93	Хәбәрлек сүзләр турында гомуми төшенчә:мәгънәләре, төрләнеше,жөмлэдә кулланылышы. Форма вспомогательной части речи (хәбәрлек сүзләр) Основные функции. Их роль в предложении	1
94	Хәбәрлек сүзләрнең мөстәкыйль сүз төркемнәре белән уртақ билгеләре. Хәбәрлек сүзләрне морфологик яктан тикшерү. Морфологический анализ.	1
95	Бәйлек турында гомуми төшенчә. Бәйлекләрнең төркемчәләре. Служебная часть речи	1
96	Бәйлек сүзләр, аларның кулланылу үзенчәлекләре. Предлоги.	1
97	Теркәгеч турында гомуми төшенчә. Тезүче һәм ияртүче теркәгечләр, аларның сөйләм оештырудагы роле. Теркәгечләрнең язылышы. Теркәгечләргә морфологик анализ.	1

	Союзы. Значение и функции. Сочинительные и подчинительные союзы. Правописание. Морфологический анализ	
98	Изложение язу.”Чын дус”.	1
99	Хаталар өстендә эш.Модаль сүз төркемнәре турында гомуми төшенчә. Кисәкчә турында төшенчә. Кисәкчәләрнең төркемчәләре. Кисәкчәләрнең дәрәс язылышы. Работа над ошибками. Служебная часть речи. Частицы. Их правописание	1
100	Ымлыклар турында төшенчә.Ымлыкларның мәгънә төркемчәләре.Ымлыкларның дәрәс язылышы. Междометие. Производные и непроизводные. Их строение, правописание.	1
101	Контроль диктант. “Аккош” (арадаш аттестация эше). Промежуточная аттестация. Итоговой контрольный диктант “Лебедь”.	1
102	Хаталар өстендә эш. Морфология бүлеген гомумиләштереп кабатлау. Тест . Работа над ошибками. Обобщающее повторение пройденного по разделу “Морфология”. Тест.	1

Календарь-тематик план
(Дәреслек..

Р.Г.Хәсәншина Г.М.Татар теле 7 сыйныф. Казан: “Мәгариф”, 2017)

1	Бүлекләр һәм темалар	Сәгать саны
1.	Телнең кеше тормышында һәм җәмгыятьтә тоткан урыны Значение языка в обществе и в жизни человека	1
2.	Мөстәкыйль сүз төркемнәре һәм хәбәрлек сүзләр. Самостоятельные части речи и предикативные слова	1
3.	Модаль һәм бәйләгеч сүз төркемнәре Модаьные и служебные части речи	1
4.	Сүзнең мәгънәле кисәкләре Морфемика. Строение слова	1
5.	Кушымчалар һәм аларның төрләре Виды окончаний	1

6.	Грамматик биремле контроль диктант «Лагерьда сабантуй»(старт контроль эш). Контрольный диктант с грамматическим заданием “Лагерьда сабантуй»	1
7	Хаталарны төзэтү өстендә эш Тамыр һәм ясалма нигез. Работа над ошибками. Основа слова.	1
8	Ясалышы ягыннан тамыр һәм ясалма сүзләр. Однокорневые и производные слова	1
9	Сүзләрне төзелеше һәм ясалышы ягыннан тикшерү Разбор слов по строению и образованию	1
10	Татар телендә сүз ясалышы ысуллары. Словообразование	1
11	Синтаксиска кереш. Синтаксис.	1
12	Төп синтаксик берәмлекләр. Главные синтаксические единицы	1
13	Сүзтезмә турында гомуми төшенчә. Сүзтезмәләрне тикшерү. Словосочетания. Разбор словосочетаний	1
14 15	Б.с.ү. Хөкем йөртү тибындагы сочинение «Хезмәт иясе – хөрмәт иясе» УРР. Сочинение «Хезмәт иясе – хөрмәт иясе»	2
16- 17	Жөмлә турында гомуми төшенчә.Әйтү максаты ягыннан жөмлә төрләре Предложение. Предложения по цели высказывания.	2
18	Хикәя жөмлә. Повествовательное предложение	1
19	Контроль диктант.	1

20-21	Б.с.ү. Изложение «Шомырт нигэ елый?» УРР Изложение «Шомырт нигэ елый?»	2
22	Сорау жөмлө Вопросительное предложение	1
23	Боерык жөмлө. Побудительное предложение	1
24	Тойгылы жөмлө Восклицательное предложение	1
25	Жөмлөдө сүзлэр бэйлэнеше. Связь слов в предложении.	1
26	Тезүле бэйлэнеш. Сочинительная связь	1
27	Ияртүле бэйлэнеш. Подчинительная связь	1
28	БСҮ. Мәкалә язу: «Мәктәбем тормышыннан» УРР. Написание статьи “ Мәктәбем тормышыннан”	1
29	Жөмлөдө сүз тәртибе турында гомуми төшенчә Порядок слов в предложении	1
30	Жөмлөдө сүзлэрнең уңай һәм кире тәртибе Прямой и обратный порядок слов в предложении	1
31	Контроль эш. Тестлы биремнәр №1. Котрольная работа. Тестовые задания	1
32	Хаталарны төзәтү өстендә эш Работа над ошибками	1
33	Логик басым .Логическое ударение	1
34	БСҮ. Кыскартылган изложение "Тынгысыз төн" УРР Сжатон изложение “Тынгысыз төн”	1
35	Ике составлы жөмлө турында төшенчә Двусоставные предлоения.	1
36	Жыйнак һәм жәнке жөмлөләр. Распространенные и нераспространенные предложения.	1
37	Жөмлөнөң баш кисәкләре (искә төшерү). Главные члены предложения.	1
38	Ия һәм аның белдерелүе	1

	Подлежащее	
39	Хэбэр һәм аның белдерелүе. Сказуемое	1
40	Гади хэбэр. Простое сказуемое	1
41	Искәрмәле диктант. Диктант	
42	Хаталар өстендә эш. Кушма хэбэр. Работа над ошибками. Составное сказуемое	1
43	Ия белән хэбэрнең жөмлэдәге урыннары. (Кабатлау) Место подлежащего и сказуемого в предложении (Повторение)	1
44	Ия белән хэбэр арасына сызык кую очраклары. Тире между подлежащим и сказуемым	1
45	Диктант «Мәкальләр» Диктант «Мәкальләр»	1
46	Хаталарны төзәтү өстендә эш. Жөмләнең иярчен кисәкләре. Работа над ошибками. Второстепенные члены предложения	1
47	Аергыч һәм аның белдерелүе Определение	1
48	Аергычның аерылмышы белән бәйләнеше Определение и определяемое слово	1
49	Тәмамлык һәм аның белдерелүе Дополнение.	1
50	Туры һәм кыек тәмамлыктар Прямые и косвенные дополнения	1
51	Эш кәгазьләре: гариза язу Рабочие документы: Написание заявления	1
52	Аныклагыч турында гомуми төшенчә. Поясняющее слово.	1
53	Аныклагычлар янында тыныш билгеләре .Знаки препинания рядом с поясняющим словом	1
54	Хәл һәм аның төрләре турында гомуми төшенчә. Обстоятельстввой его виды	1
55- 56	Урын хәле. Вакыт хәле. Обстоятельство места и времени	2
57- 58	Сәбәп хәле. Максат хәле Обстоятельство причины и цели	2

59-60	Рәвеш хәле.Күләм хәле Обстоятельство наречия и меры	2
61-62	Шарт хәле. Кире хәл Обстоятелжство условия и уступки	2
63	Иярчен кисәкләрне гомумиләштереп кабатлау Повторение второстепенных членов предложения	1
64-65	БСҮ. Контроль изложение «Табылдык» УРР Контрольное изложение «Табылдык»	2
66	БСҮ. Изложениене бергәләп тикшерү һәм хаталарны төзәтү өстендә эш. Аерымланган хәлләр турында гомуми төшенчә УРР. Работа над ошибками. Обособленные обстоятельства	1
67	Аерымланган хәлләр янында тыныш билгеләре. Знаки препинания при обособленных обстоятельствах.	2
68-69	Аерымланган вакыт һәм аерымланган рәвеш хәлләре Обособленные обстоятельства времени и наречия	2
70-71	Аерымланган сәбәп һәм аерымланган максат хәлләре Обособленные обстоятельства причины и цели	2
72-73	Аерымланган шарт һәм аерымланган кире хәлләр Обособленные обстоятельства уступки и условия	2
74	Грамматик биремле диктант «Яз авазы». Диктант с грамматическим заданием « Яз авазы»	1
75	Эндәш сүзләр Обращения.	1
76	Эндәш сүзләр янында тыныш билгеләре. Знаки препинания при обращениях	1
77	Кереш сүзләр . Вводные слова.	1
78	Кереш сүзләр янында тыныш билгеләре. Знаки препинания при вводных словах	1
79-80	Кереш жөмлөләр һәм алар янында тыныш билгеләре Вводные предложения. Знаки препинания при вводных словах	2
81	Жөмлә башында <i>әйе, юк</i> сүзләре, алар янында тыныш билгеләре	1

	Слова “да\нет” в начале предложения. Знаки препинания	
82	Контроль диктант «Болытлар сәяхәте» Контрольный диктант «Болытлар сәяхәте”	1
83	Жөмләнең тиндәш кисәкләре турында гомуми төшенчә Однородные члены предложения	1
84	Тиндәш кисәкләрне бәйләүче чаралар Однородные члены предложения.	1
85	Тиндәш кисәкләр янында тыныш билгеләре. Знаки препинания	1
86	БСҮ. Миниатюр сочинение «Язгы өмәдә». УРР. Миниатюр сочинение «язгы өмәдә”	1
87	Тиндәш кисәкләрне гомумиләштереп кабатлау Однородные члены предложения. Повторение	1
88	Контроль эш (тестлар). Контрольная работа (тесты)	1
89	Тулы һәм ким жөмлэләр турында төшенчә. Полные и неполные предложения.	1
90	Ким жөмлэләрнең сөйләмдә кулланылышы. Использование неполных предложений в речи	1
91	Бер составлы жөмлэләр турында төшенчә Односоставные предложения.	1
92	Бер составлы исем жөмлә Односоставные предложения с главным членом подлежащим	1
93	Бер составлы фигыль жөмлә Определенно личные и неопределенные предложения	1
94	Жөмләнең төрле урыннарында килгән ымлыклар һәм ияртемнәр Междометия и звукоподражания	1
95	Ымлыклар янында тыныш билгеләре. Знаки препинания	1
96	Ияртемнәр янында тыныш билгеләре. Знаки препинания	1
97-98	БСҮ. Контроль изложение «Сирень һәм роза» УРР Контрольное изложение «Сирень һәм роза”	2
99-100	Гади жөмлә синтаксисын гомумиләштереп кабатлау Повторение синтаксиса простого предложения	2

101-102	Ел буена үтелгән материалны кабатлау. Йомгаклау. Итоговой урок	2
---------	---	---

КАЛЕНДАРЬ- ТЕМАТИК ПЛАН
8 класс Р.Г.Хасаншина

№	Бүлекнең исеме, сәг. саны, дәреснең темасы.	Сәг.сан ы
1	Фонетика бүлеген кабатлау. Повторение..	1
2	Сүз төркемнәрен кабатлау. Повторение.	1
3	Лексикология бүлеген кабатлау. Повторение.	1
4	Сүз ясалышы ысулларын кабатлау. Повторение.	1
5	Гади жөмлә синтаксисын кабатлау. Повторение.	1
6	Туры һәм кыек сөйләм. Туры һәм кыек сөйләм турында гомуми мәгълүмат. Общая информация о прямой и косвенной речи.	2
7-8	Туры сөйләм янында тыныш билгеләре. Знаки препинания возле прямой речи.	3
9	Диалог турында белешмә. Понятие о диалоге.	1
10*	Монолог . Диалогтагы һәм монологтагы репликаларның язмада бирелеше.	
11	Диктант. “Төнбоек чәчәкләре”	1
12	Хаталар өстендә эш. Туры сөйләмне кыек сөйләмгә әйләндерү. Работа над ошибками. Преобразование прямой речи в косвенную речь.	1
13	Туры һәм кыек сөйләм темеларын гомумиләштереп кабатлау. Күнегүләр эшләү.	1
14-15	БСҮ. Изложение «Батырлыкта - матурлык»	2
15	Кушма жөмлә Кушма жөмлә турында гомуми төшенчә. Общее понятие о сложном предложении.	1
16*	Кушма жөмлөләр. Темага карата күнегүләр эшләү.	1
17	Тезмә кушма жөмлә	1

	Тезмэ кушма жөмлө турында гомуми төшөнчэ. Общее понятие о сложносочиненном предложении..	
18	Теркәгечле тезмэ кушма жөмлө. Теркәгечле тезмэ кушма жөмлөлөрдө тыныш билгеләре. Союзное сложносочиненное предложение и знаки препинания в предложении.	1
19	Теркәгечсез тезмэ кушма жөмлө. Теркәгечсез тезмэ кушма жөмлөлөрдө тыныш билгеләре. Общее понятие о сложном предложении. Бессоюзное сложносочиненные предложения и знаки препинания в предложении.	1
20	Тезмэ кушма жөмлөлөргә синтаксик анализ. Синтаксический анализ сложносочиненного предложения.	1
21	БСУ. Сочинение язу. Гади кешене Кеше итэ торган сыйфатлар.	1
22	Иярченле кушма жөмлө турында гомуми төшөнчэ. Общее понятие о сложноподчиненном предложении.	1
23	Иярченле кушма жөмлөләр. Сложноподчиненные предложения.	1
24	Контроль диктант. “Сагышлар яңарганда”	1
25	Хаталар өстендә эш. Синтетик иярчен жөмлө. Работа над ошибками.	1
26	Синтетик иярчен жөмлөләр янында тыныш билгеләре. Синтетические сложноподчиненные предложения и знаки препинания возле них.	1
27*	Синтетик иярчен жөмлөлөргә синтаксик анализ ясау күнегүләре	1
28	Аналитик иярчен жөмлөләр. Аналитические сложноподчиненные предложения	1
29	Аналитик иярчен жөмлөләр янында тыныш билгеләре. Знаки препинания возле аналитических сложноподчиненных предложениях	1
30*	Мөстәкыйль эш. “Аналитик һәм синтетик иярчен жөмлөләр янында тыныш билгеләре.”	1
31-32	БСУ. Контроль изложение «Кечкенә Апуш».	2
33	Иярченле кушма жөмлөләр синонимлыгы. Синонимы сложноподчиненных предложений.	1
34*	Иярченле кушма жөмлөләр синонимлыгы. Күнегүләр эшләү. Синонимы сложноподчиненных предложений. Выполнение упражнений.	1
35	Иярчен жөмлөләрнең мәгънә ягыннан төрләре. Виды сложноподчиненных предложений по значению.	1
36	Иярчен ия жөмлө . Виды придаточных предложений(ия, хәбәр).	1
37	Иярчен хәбәр жөмлө.	1
38	Иярчен ия һәм хәбәр жөмлөләрне кабатлау. Повторение вид придаточных.	1
39-40	Иярчен тәмамлык жөмлөләр. Иярчен аергыч жөмлөләр.	2

	Придаточные изъяснительные Придаточные определительные.	
41	Иярчен тэмамлык һәм аергыч жөмлэлэрне кабатлау. Повторение	1
42	Эш кэгазьлэре. Беркетмэ язу. Написание протокола.	1
43	Контроль диктант “Кышкы ял вакытында”	1
44- 45	Иярчен урын жөмлэлэр. Иярчен вакыт жөмлэлэр. Придаточные времени.	1
46	Иярчен урын һәм вакыт жөмлэлэрне кабатлау Посторение.Придаточные времени. Придаточные места.	1
47- 48	Иярчен рэвеш жөмлэлэр. Иярчен күләм жөмлэлэр. Придаточные образа действия. Придаточные степени.	2
49	Иярчен рэвеш жөмлэлэр. Иярчен күләм жөмлэлэрне кабатлау. Повторение.Придаточные образа действия. Придаточные степени.	1
50- 51	Иярчен сәбәп жөмлэлэр. Иярчен максат жөмлэлэр. Придаточные причины. Придаточные цели.	2
52	БСҮ.Ирекле темага сочинение. (Мәсәлән, “Мин кем булырга телим”, “Минем хыялым”.	1
53	Иярчен сәбәп һәм иярчен максат жөмлэлэр турында кабатлау.Повторение придаточных причины и придаточных цели.	1
54	Иярчен шарт һәм иярчен кире жөмлэлэр. Придаточные условия. Придаточные уступки.	2
55	Кабатлау.Иярчен шарт һәм иярчен кире жөмлэлэр. Повторение.Придаточные условия и придаточные уступки.	1
56- 57	Иярченле кушма жөмлэлэрнең мәгънә буенча төрләрэн кабатлау. (Контроль тест) Повторение пройденного по сложноподчиненным предложениям: по строению, по смыслу.	2
58	Иярченле кушма жөмлэлэргә синтаксик анализ ясау. Синтаксический анализ сложноподчиненных предложений.	1
59*	Иярченле кушма жөмлэлэрне гомумиләштереп кабатлау. Повторение.	1
60- 61	Катлаулы төзелмэлэр. Сложные синтаксические конструкции.	2
62- 63	Күп тезмәле катлаулы кушма жөмлэ .Күп тезмәле катлаулы кушма жөмлэлэрдә тыныш билгелэре.	2
64- 65	Изложение. №3 “Муса”	2
66- 67	Күп иярченле кушма жөмлэ турында төшенчә. Сложноподчиненные предложения с несколькими придаточными.	2
68	Күп иярченле кушма жөмлэлэрне кабатлау.Жөмлэлэргә синтаксик анализ ясау.	1
69- 70	Тиндәш иярүле күп иярченле кушма жөмлэ. Сложноподчинённые предложения с однородным подчинением придаточных.	2
71- 72	Тиндәш түгел иярүле күп иярченле кушма жөмлэ. Тиндәш түгел иярүле күп иярченле катлаулы кушма жөмлэ.	2

73-74	Бер-бер артлы иярүле күп иярченле кушма жөмлө, бэйлөүче чаралары, тыныш билгеләре. Последовательное подчинение придаточных предложений.	2
75-76	Берничә төр иярүле күп иярченле кушма жөмлө. Сложноподчиненные предложения с разными видами подчинения.	2
77-78	Катнаш кушма жөмлө. Катнаш кушма жөмлөдә тыныш билгеләре. Сложные предложения. Знаки препинания в сложных предложениях с разными видами связи.	2
79	Катнаш кушма жөмлө компонентларын үзара бэйлөүче чаралар	1
80	Күп иярченле кушма жөмлөләргә синтаксик анализ ясау тәртибе.	1
81	Контроль диктант “Балачак истәлекләреннән”	1
82	Хаталар өстендә эш. Тезем. Работа над ошибками. Период (речи).	1
83-84	Катлаулы төзелмәләрне кабатлау. Повторение сложных конструкций.	2
85	Пунктуация. Жөмләнең мәгънәсе, төзелеше, Интонация һәм тыныш билгеләре. Пунктуация. Интонация.	1
86	Нокта, сорау һәм өндәү билгеләре куелу очраklары. Правила постановки знаков препинания: точка, вопросительный знак и восклицательный знак.	1
87	Күп нокталар, куштырнаклар куела торган очраklар. Правила постановки знаков препинания: многоточие, кавычки.	1
88	Өтер куелу очраklары. Нокталы өтер куелу очраklары. Ике нокта куелу очраklары. Правила постановки знаков препинания: запятая, точка с запятой, двоеточие.	1
89	Сызык куелу очраklары. Жәяләр куела торган очраklар. Правила постановки знаков препинания: тире, скобки.	1
90	Тыныш билгеләрен гомумиләштереп кабатлау. <u>Повторение правил постановки знаков препинания.</u>	1
91	<u>Еллык арадаш аттестация эше (тест).</u> <u>Тест.</u>	1
92-93	Ел буге үткәннәрне гомумиләштереп кабатлау. Туры һәм кыскы сөйләмне кабатлау. Обобщение пройденного в течение года. Прямая и косвенная речь.	1
94-95	Тезмә кушма жөмләне кабатлау. Сложносочиненное предложение.	1
96-97	Иярченле кушма жөмләнең төзелеш ягыннан төрләрен кабатлау. Повторение пройденного по сложноподчиненным предложениям по строению, по смыслу.	1
98-99	Катлаулы кушма жөмлөләрне кабатлау. Повторение сложноподчиненных предложений.	1

100	Контроль диктант “Март”	1
101	Катлаулы төзелмәләр турында өйрәнгәннәрне	1
-	гомумиләштереп кабатлау. Йомгаклау.	
102	Повторение сложных синтаксических конструкций. Итоговый урок.	

КАЛЕНДАРЬ- ТЕМАТИК ПЛАН
9 класс Р.Г.Хасаншина

№	Бүлек исеме, дәреснең темасы	Сәг.саны
1	Фонетика Сөйләм авазлары һәм аларның кулланылышы. Звуки речи и их использование	1
2.	Сөйләмдә аваз үзгәрешләре.Изменения звуков в потоке речи	1
3.	Сүзлэргә фонетик анализ ясау. Сүзлэрнең әйтелеше һәм язылышы. Фонетический анализ слова.Орфоэпия и орфография.	1
4.	Сүзлэрнең әйтелеше һәм язылышы. Орфоэпия и орфография.	1
5.	Диктант (№1)“Табиғат һәм без”. Диктант “Табиғат һәм без”	1
6.	Хаталар өстендә эш. Татар орфографиясенң төп принциплары. Работа над ошибками. Главные принципы орфографии	1
7.	Лексикология Татар әдәби теленең сүз байлыгы. Лексикология. Словарный запас татарского литературного языка	1
8.	Синонимнар. Синонимы	1
9.	Антонимнар. Антонимы	1
10.	Омонимнар. Омонимы	1
11-12.	БСУ Контроль изложение (№1)“Жәлил шигырьләре” УРР. Контрольное изложение «Жәлил шигырьләре»	2
13.	Фразеологик әйтелмәләр. Фразеологические обороты	1
14.	Татар теленең сүзлек составы. Лексический состав татарского языка	1
15.	Лексикология бүлеге буенча контроль эш. Котнрольная работа на разделу “Лексикология”	1
16.	Сүз төркемнәре. Мөстәкыйль сүз төркемнәре. Хәбәрлек сүзләр. Части речи. Самостоятельные части речи. Предикативные слова	1
17	Модаль һәм бәйләгеч сүз төркемнәре. Модальные и служебные части речи	1
18.	Сүз ясалышы ысуллары . Словообразование	1
19	Сүзлэрнең ясалыш буенча төрләре. Виды словообразования	1
20	Сүзләр арасында тезүле һәм ияртүле бәйләнеш. Сочинительная и подчинительная связь	1

21	Ияртүле бэйлэнештәге сүзләр арасында мөнәсәбәтләр. Подчинительная связь.	1
22	БСУ Конспект язу. Написание конспекта	1
23	Контроль диктант (№2) “Шомлы жэй”. Контрольный диктант «Шомлы жэй”.	1
24	Жөмлэдә кушымча, теркәгеч һәм кисәкчәләрнең язылышы. Хаталар өстендә эш. Работа над ошибками Написание окончаний, союзов и частиц в предложениях	1
25	Жөмлэдә бэйлек һәм бэйлек сүзләрнең язылышы. Написание послелогов в предложениях	1
26	БСУ Тезислар төзү. УРР Составление тезисов	1
27	Аерымланган хәлләре булган жөмлэдә тыныш билгеләре. Аныклагычлар янында тыныш билгеләре.	1
28	Знаки препинания при обособленных обстоятельствах Знаки препинания при уточняющих словах	1
29	Тиндәш кисәкләре, гомумиләштерүче сүзләре булган жөмләләрдә тыныш билгеләре.	1
30	Кереш яки эндәш сүзе, өстәлмәсе булган жөмләләрдә тыныш билгеләре. Знаки препинания при однородных членах предложения и при обобщающих словах. Знаки препинания при вводных словах, обращениях и дополнениях	1
31	<i>Бэйләнешле сөйләм үстерү.</i> Ирекле темага инша язу.	1
32	УРР. Сочинение на свободную тему Гади жөмлә синтаксисы буенча контроль эш. Контрольная работа по синтаксису простого предложения	1
33- 34	Жөмләләр арасында тезүле һәм ияртүле бэйләнеш. Сочинительная и подчинительная связь в предложениях	2
35	Тезмә кушма жөмләләрдә тыныш билгеләре. Знаки препинания в сложносочинённых предложениях	1
36	Контроль диктант “Төннең йомшак тынлыгы” Контрольный диктант	1
37	Хаталар өстендә эш. Иярченле кушма жөмләләрдә тыныш билгеләре. Работа над ошибками. Знаки припенания в сложноподчинённых предложениях	1
38	Синтетик иярчен жөмләле кушма жөмлэдә тыныш билгеләре. Знаки препинания в сложноподчинённых предложения (синтетик)	1
39	Аналитик иярчен жөмләле кушма жөмлэдә тыныш билгеләре. Знаки препинания в сложноподчинённых предложения (аналитик)	1
40- 41	“Кушма жөмлә синтаксисы” бүлеген гомумиләштереп кабатлау. Синтаксис сложного предложения.	2
42	Повторение Кушма жөмлә синтаксисы бүлеге буенча контроль эш. Контрольная работа по синтаксису сложного предложения	1
43	Әдәби сөйләм һәм аларның стильләре. Литературная речь . Стили.	1

44-45	БСУ Инша “Минем яраткан әдәби героем” УРР. Сочинение “Минем яраткан әдәби героем”	2
46	Әдәби стиль. Литературный стиль	1
47	Публицистик стиль. Публицистик стиль	1
48	Фәнни стиль. Научный стиль	1
49	БСУ Эш кәгазьләре: ышанычнамә һәм үтенеч язу. УРР. Рабочие документы: написание доверенности и письмо-просьба	1
50	Рәсми стиль. Официальный стиль	1
51	Сөйләмә стиль. Разговорный стиль	1
52	Төрле стильдәге текстлар белән эш. Работа с текстами разных стилей	1
53	Стилистиканың нигезе буларак синонимия. Синонимия как основа стилистики	1
54	Синтаксик синонимнар. Сүзтезмәләр, жөмлә кисәкләре синонимлылыгы. Синтаксические синонимы. Словосочетания, Синонимичность частей речи	1
55	Бер һәм ике составлы жөмләләр синонимлылыгы. Синонимичность односоставных и двусоставных предложений	1
56	Туры һәм кыек сөйләм синонимлылыгы. Синонимичность прямого и косвенных речей	1
57	Аналитик һәм синтетик иярчен жөмләләр синонимлылыгы. Синонимичность сложноподчинённых предложений	1
58	Тезмә кушма жөмләләр синонимлылыгы. Синонимичность сложносочинённых предложений	1
59-60	<i>Бәйләнешле сөйләм үстерү. Жыйнакландырылган</i> изложение язу (№2). “Әни кирәк” УРР. Краткое изложение “Әни кирәк”	2
61	Татар телендә калькалар. Калька в татарском языке	1
62	Сөйләм культурасы. Сөйләм төгәл булсын. Культура речи.	1
63	Сөйләм аңлаешлы булсын. Понятность речи	1
64	Сөйләм саф булсын. Чистота речи	1
65	Сөйләм жыйнак булсын. Слаженность речи	1
66	Сөйләм аһәңле булсын. Четкость речи	1
67	Стилистика һәм сөйләм культурасы буенча контроль эш Контрольная работа по стилистики и культуре речи	1
68-69	Телнең ижтимагый әһәмияте. Тел һәм тарих. Хәзерге татар милли әдәби теленең тамырлары. Значимость языка. Язык и история.. Корни литературного татарского языка	2
70-71	БСУ Контроль изложение “Жилләр” УРР Контрольное изложение “Жилләр”	2
72	Татар милли әдәби теленең формалашуы. Сформированность татарского национального языка	1
73	Татар милли әдәби телендә зыма тел традицияләре. Письменные традиции татарского национального языка	1
74-75	Татар сөйләмә теленең төп диалектлары. Арадаш аттестация эше. Диалекты татарского языка. Промежуточная аттестация	2

76	Контроль диктант “Исәнбикә аланында”. Контрольный диктант “Исәнбикә аланында”	1
77	Хаталар өстендә эш. Икетеллек.	1
78	Татарстан Республикасы Законы. Работа над ошибками. Двужычие. Законы РТ	1
79- 80	Тел белеменен әһәмияте, төп бүлекләре. Основные разделы и значимость татарского языка	2
81- 82	Үткәннәрне кабатлау. Фонетика бүлеге буенча белемнәрне тикшерү Фонетика. Повторение	2
83- 84	Үткәннәрне кабатлау. Лексикология бүлеге буенча белемнәрне тикшерү Лексикология. Повторение	2
85- 86	Үткәннәрне кабатлау. Морфология һәм сүз ясалышы бүлеге буенча белемнәрне тикшерү Морфология и словообразование. Повторение	2
87- 88	Үткәннәрне кабатлау. Гади жәмлә синтаксисы буенча белемнәрне тикшерү Синтаксис простого предложения. Повторение	2
89- 90	Үткәннәрне кабатлау. Кушма жәмлә синтаксисы бүлеге буенча белемнәрне тикшерү Синтаксис сложного предложения. Повторение	2
91- 92	БСҮ Изложение «Акъяби» УРР Изложение “ Акъяби”	2
93- 94	Үткәннәрне кабатлау. Стилистика һәм сөйләм культурасы бүлеге буенча белемнәрне тикшерү Стилистика и культура речи» Повторение	2
95- 96	Телнен ижтимагый әһәмияте һәм диалектлар турында кабатлау Повторение диалектов	2
97- 98	БДИга эзерлек. Подготовка к ГИА	2
99- 100	БДИга эзерлек Подготовка к ГИА	2
101 - 102	Үткәннәрне гомумиләштереп кабатлау. Повторение пройденного материала за год	2